

BULETINUL STOP VIOLENȚĂ

www.cdf.md

CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR

nr. 17-18 (2019)

CUPRINSUL

Legislația Republicii Moldova și prevederile Convenției de la Istanbul – cât de compatibile sunt?	2
Curs de formare formatori, în domeniul violenței în familie, pentru ofițerii de poliție	4
Cazurile de violență în familie soldate cu decesul victimelor este necesar să fie analizate în comisie specializată	6
Avocații sunt instruiți în domeniul violenței în familie	8
Școala de vară privind rolul instituțiilor din justiție în răspunsul la cazurile de violență în familie	9
Jurnaliștii au învățat să abordeze corect subiectele ce țin de violență în familie	10
Pași concreți spre un răspuns coordonat la cazurile de violență în familie	12
Decizia CSJ ce creează un precedent	14
Membrele AFP - la o instruire dedicată violenței în bază de gen	15
Angajații Penitenciarului Rusca și-au consolidat cunoștințele cu privire la drepturile și necesitățile femeilor în detenție	16
Activități terapeutice pentru femeile din detenție	17
Știri pe scurt	18
Atelierele hand-made pentru beneficiarele CDF	20
Activitatea CDF în cifre	22
Interviu - «De fiecare dată când povestesc despre experiența mea de supraviețuitor al violenței în familie simt că îmi iau independența înapoi. Asta înseamnă libertate»	23

LEGISLAȚIA REPUBLICII MOLDOVA ȘI PREVEDERILE CONVENȚIEI DE LA ISTANBUL – CÂT DE COMPATIBILE SUNT?

Centrul de Drept al Femeilor a lansat, la data de 18 aprilie curent, Raportul de analiză a compatibilității legislației Republicii Moldova cu prevederile Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice. Evenimentul s-a desfășurat pe platforma Consiliului coordonator interministerial în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie din cadrul MSMPS și a întrunit reprezentanți ai organizațiilor non-guvernamentale, comunității internaționale și ai autorităților responsabile de prevenirea și combaterea violenței în familie.

„După prima rundă de analiză, realizată în perioada 2009-2010, au fost propuse o serie de modificări legislative ce au contribuit la îmbunătățirea mecanismului de protecție a victimei violenței în familie, la diversificarea serviciilor specializate, instituirea serviciului de asistență telefonică gratuită, îmbunătățirea răspunsului multidiscipli-

nar la cazurile de violență în familie. Cea de-a doua rundă de analiză, care are loc acum, va contribui la pregătirea țării pentru ratificarea Convenției de la Istanbul”, a declarat în cadrul evenimentului Viorica Dumbrăveanu, Secretar de Stat, MSMPS.

Toate țările membre ale Consiliului Europei au provocări specifice ce țin de implementarea Convenției de la Istanbul - unele țin de accesul la servicii specializate adecvate, legislație incompletă, finanțare insuficientă, resurse financiare limitate alocate pentru servicii specializate și lipsa sau prezența incompletă a datelor statistice. ”Ce e important să se rețină, însă, este faptul că violența în familie poate fi eradicată doar într-un mod coordonat între toți actorii din domeniu”, a subliniat Aleid van den Brink, membră a GREVIO.

Partenerii internaționali prezenți la eveniment au încurajat și ei ratificarea Convenției de la Istanbul, având în vedere că acest tratat va aduce mai multe garanții victimelor violenței în familie. ”Apreciam eforturile și rezultatele obținute de Moldova de a se alinia standardelor internaționale în prevenirea și combaterea violenței în familie. Fenomenul violenței în familie afectează direct

societatea prin diminuarea oportunităților de dezvoltare și încetinește procesul de creștere economică. Trebuie să fim cu toții perseverenți în munca noastră de a susține victimele violenței în familie și să ajutăm întreaga societate să progreseze”, a menționat Adam Amberg, reprezentantul Ambasadei Suediei în Republica Moldova.

”Autorii raportului au analizat 62 de articole din convenție și au venit cu recomandări ce țin de asigurarea unui răspuns coordonat la cazurile de violență în familie, instituirea unui sistem eficient de raportare și referire a cazurilor la servicii specializate de asistență și protecție. Discuțiile cu autoritățile, dar și analiza particularităților de aplicare a legislației în domeniu, au scos în evidență aspecte precum refuzul organelor de drept de a porni urmărirea penală, în special, în cazurile de violență psihologică și economică. La acest capitol avem mult de lucru, astfel încât victimele supuse acestor forme de violență să primească susținerea necesară”, a menționat Natalia Vilcu, Directoare Executivă, Centrul de Drept al Femeilor.

Prezenta analiză este a doua la număr realizată cu suportul Centrului de Drept al Femeilor, prima fiind elaborată în anul 2013. Raportul din acest an a fost realizat la solicitarea și cu susținerea MSMPS și suportul financiar al UN Women Moldova și al Suediei.

CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR A ORGANIZAT UN CURS DE FORMARE FORMATORI, ÎN DOMENIUL VIOLENȚEI ÎN FAMILIE, PENTRU OFIȚERII DE POLIȚIE

În perioada 25-27 iunie 2018 s-a desfășurat cursul de formare formatori dedicat ofițerilor de poliție ce intervin în cazurile de violență în familie. Cei 20 de participanți au avut posibilitatea să-și consolideze cunoștințele la capitolul răspunsului comunitar coordonat; să deprindă abilități de identificare a agresorilor primari; să evalueze riscurile de letalitate și să însușească principiile de învățare a adulților.

Formatorii principali, Mark și Valerie Wynn, profesioniști cu peste 40 ani experiență, au împărtășit cele mai bune practici de intervenție, inclusiv lecțiile învățate din propriile erori. *”Trebuie să admitem că am făcut și greșeli. În training discutăm modelele ce nu au funcționat, iar*

apoi analizăm ce a fost implementat cu succes. În acest sens, încurajăm foarte mult autoevaluarea. Ofițerii de poliție să privească cu un ochi critic și să vadă ce a funcționat bine în toți acești ani și unde le revine responsabilitatea de a corecta”, a declarat Mark Wynn, formator în cadrul cursului.

Cursul explică foarte bine și perspectivele psihologice ale fenomenului de violență în familie. *”Nu poți separa agresiunea fizică de cea psihologică. Chiar dacă ajuți o victimă să ajungă într-un spațiu sigur, să-și reconstruiască viața, trauma psihologică va rămâne. Din păcate aceste răni nu pot fi văzute imediat, spre deosebire de leziunile fizice”, a precizat Valerie Wynn, trainer la acest curs de formare formatori.*

Viorica Condorachi activează în organele de poliție de mai bine de 20 ani. Este ofițer superior la Inspectoratul de Poliție Cahul. În practica ei întâlnește foarte multe cazuri de violență în familie. Pentru ea a fost un curs ce a motivat-o să fie activă. *"Au fost utile exemplele din experiența trainerilor, inclusiv și relatările despre modul în care trebuie să ne comportăm cu victimele violenței în familie. Mi-am propus să folosesc și eu metodele de interviu învățate aici. Întrebările descriu*

foarte bine cazul și pentru noi va fi mai ușor să calificăm acțiunile agresorilor. Astfel de cursuri sunt foarte utile și pentru colegii mei, i-ar ajuta să-și schimbe viziunile asupra părților implicate în conflict, să depășească prejudecățile și miturile ce ne sunt specifice ca societate", susține Viorica.

La organizarea acestui curs au contribuit colegii de la Global Rights for Women, organizație ce este alături de CDF de mai mulți ani și susține schimbările realizate de Republica Moldova în domeniul violenței în familie. În 2012 a fost instruit primul grup de formare formatori în rândul ofițerilor de poliție. O parte dintre ei sunt alături de CDF în activitățile de instruire organizate pentru colaboratorii poliției. Și în cazul acesta, la finele cursului, participanții au primit certificate ce le oferă posibilitatea de a se implica în instruiți în calitate de formatori.

Activitatea a fost realizată grație suportului financiar oferit de UN Women Moldova și a colaborării cu Inspectoratul General de Poliție, în special Direcția Generală Securitate Publică și Direcția Generală Urmărire Penală.

CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE SOLDATE CU DECESUL VICTIMELOR ESTE NECESAR SĂ FIE ANALIZATE ÎN CADRUL UNEI COMISII SPECIALIZATE

Centrul de Drept al Femeilor în parteneriat cu Global Rights for Women, SUA, a desfășurat un atelier de bune practici privind crearea și funcționarea comisiei de analiză a cazurilor de deces rezultate din acte de violență în familie. Timp de două zile, experții din SUA, alături de reprezentanții instituțiilor publice și ai organizațiilor neguvernamentale din Republica Moldova, au analizat bunele practici și posibilitatea constituirii în Republica Moldova a unei comisii de analiză a cazurilor de deces a victimelor violenței în familie.

„Apreciam eforturile Dumneavoastră în examinarea propriului sistem legislativ la nivel național și local, în cooperarea cu organele de ocrotire a normelor de drept și societatea civilă și în identificarea pașilor suplimentari necesari pentru protejarea celor mai vulnerabili cetățeni. Acesta este spiritul unei comisii de analiză a cazurilor de deces – luarea măsurilor pentru a îmbunătăți un sistem în beneficiul cetățenilor și pentru a afla mai multe despre aceste infracțiuni și victime”, a menționat Martin McDowell, Însărcinatul cu Afaceri a.i al Misiunii Statelor Unite ale Americii la Chișinău.

La nivel internațional, asemenea comisii reprezintă o practică eficientă de a promova cooperarea, comunicarea și coordonarea între instituțiile abilitate în vederea intervenției în cazurile de violență în familie; de a identifica motivele deceselor și lacunele de sistem care nu au asigurat o protecție eficientă a victimelor, precum și soluțiile pentru eliminarea acestor lacune.

„Pe parcursul ultimilor trei ani împreună cu colegile mele am participat și organizat mai multe campanii de informare și sensibilizare în întreaga țară începând cu Soroca și terminând cu Cahul. Susținem inițiativa de creare a acestei comisii și credem că este necesar un mecanism care să examineze sub lupă toate cazurile de violență în familie. Trebuie să înțelegem că fenomenul de violență în familie nu este problema victimei, ci a întregii societăți”, a declarat în cadrul evenimentului Doina Gherman, deputată în Parlament, președinta Comisiei drepturile omului și relații interetnice.

Totodată, Dorin Purice, Secretar General de Stat, MAI, a declarat că «toți actorii implicați în prevenirea acestui fenomen sunt obligați să-și consolideze forțele. Acest eveniment ne oferă posibilitatea să auzim experiența colegilor din SUA și să putem prelua cele mai bune practici în domeniu. Sper ca propunerile formulate să fie materializate atât la nivel legislativ, executiv, cât și în rândul societății civile.”

În 2018, potrivit datelor statistice prezentate de Inspectoratul General al Poliției, au fost înregistrate 30 cazuri de omor săvârșit de un membru de familie și 24 de decese care au survenit în rezultatul actelor de violență în familie.

”Incidența cazurilor de violență este în creștere. Da, există mecanisme de prevenire precum ordinul de restricție, ordonanța de protecție, dar sunt succese pe termen scurt.

Suntem conștienți că consecințele violenței afectează familiile și întreaga societate, cu efecte negative și cu implicarea unor costuri pe termen lung”, a concretizat în cadrul atelierului Viorica Dumbrăveanu, Secretar de Stat, MSMPS.

Potrivit experților, la evaluarea cazurilor de violență în familie soldate cu deces este nevoie să se țină cont de criterii precum cronologia evenimentelor, tipul violenței, indicatorii de risc semnalati, instituțiile implicate, gradul de comunicare și coordonare între acestea și ce ar fi putut fi făcut pentru a îmbunătăți intervenția generală și comunitară.

„Funcționarea la nivel național a unei comisii responsabile de analiza cazurilor de deces al victimelor violenței în familie trebuie să asigure eficientizarea intervenției în cazuri

rile de violență în familie din partea tuturor instituțiilor cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii fenomenului. Sperăm că acest atelier va pune bazele necesare pentru crearea în Republica Moldova a mecanismului de identificare a deficiențelor în sistemul de intervenție, de remediere a lor, dar și de colectare și prezentare a datelor privind cazurile în care au decedat victimele violenței în familie”, a menționat Natalia Vilcu, Directoarea Centrului de Drept al Femeilor.

Atelierul de lucru a fost organizat de CDF în parteneriat cu Global Rights for Women cu suportul financiar al Secției Justiție Penală și Aplicare a Legii din cadrul Ambasadei SUA în Moldova, prin intermediul programului **”Consolidarea capacităților de răspuns al procuraturii și a sistemului judiciar la cazurile de violență în familie în Moldova”**.

AVOCAȚII SUNT INSTRUIȚI ÎN DOMENIUL VIOLENȚEI ÎN FAMILIE

Aproximativ 20 avocați și-au consolidat cunoștințele privind dinamica și cauzele fenomenelor de violență în familie, tipurile violenței în familie și factorii de risc de abuz repetat și letalitate. Totodată, formatorii Global Rights For Women au prezentat bune practici și recomandări pentru determinarea agresorului primar, recunoașterea semnelor violenței în familie, profilul psiho-social al agresorului și al victimei, tactici de apărare a victimelor învinuite de săvârșirea actelor de violență în familie.

Participanții au fost ghidați în analiza situațiilor dilemă și implicați în exerciții interactive. Ei au contribuit cu idei și soluții, manifestându-se activ și cu gândire critică. Instruirea realizată în parteneriat cu Centrul pentru Instruire a Avocaților contribuie și la schimbarea perspectivei și conduitei specialiștilor față de victime, îmbunătățind natura și calitatea suportului oferit victimelor. Potrivit datelor BNS, 63,4% femei și fete au suportat pe parcursul vieții lor, de la vârsta de 15 ani, cel puțin o formă a violenței fizice, psihologice sau sexuale.

Evenimentul a fost susținut de Ambasada SUA în Moldova.

JUDECĂTORI ȘI PROCURORI AU PARTICIPAT LA ȘCOALA DE VARĂ PRIVIND ROLUL INSTITUȚIILOR DIN JUSTIȚIE ÎN RĂSPUNSUL LA CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

În perioada 22-24 iulie, Centrul de Drept al Femeilor în parteneriat cu Institutul Național al Justiției și Global Rights For Women au desfășurat școala de vară privind rolul judecătorilor și procurorilor în răspunsul la cazurile de violență în familie. Cei 28 participanți au discutat despre principiile de intervenție a instituțiilor din sectorul justiției, despre rolul răspunsului coordonat, despre evaluare și constatarea riscurilor, particularitățile investigării cazurilor și

aspecte de drept penal în prevenirea și combaterea violenței în familie.

Totodată, informația a fost consolidată prin exerciții și joc de rol. În fotografiile alăturate, judecătorii și procurorii au intrat în rolul unei victime a violenței în familie în vârstă de 35 ani, cu trei copii. Situațiile au fost formulate de așa gen încât au fost nevoiți să caute permanent soluții pentru a ieși din cercul violenței și au putut ”simți” cum este să nu ai bani pentru a merge în chirie, să nu mai poți beneficia de servicii de plasament, să rămâi fără adăpost sau să revii la agresor pentru că te amenință că nu îți mai vezi copiii.

Ce emoții au trăit? - de incertitudine și frică, unii s-au simțit amenințați, alții hotărâți să plece când violența îi afecta direct pe copii. Sunt exact stările prin care trec victimele violenței în familie și se pomenesc neajutorate, față în față cu agresorul, dacă oamenii din instituțiile abilitate nu intervin adecvat.

Școala de vară este organizată cu suportul Secției Justiție Penală și Aplicare a Legii din cadrul Ambasadei SUA în Moldova.

JURNALIȘTII AU ÎNVĂȚAT SĂ ABORDEZE CORECT SUBIECTELE CE ȚIN DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

Ghidați de instructori, un grup din 16 jurnaliști din presa locală și națională au discutat despre stereotipuri și inegalități, au estimat costurile pe care le comportă fenomenul, au analizat numeroase cazuri de violență, reliefând multiplele fațete ale acesteia. Experta Alina Radu, directoarea săptămânalului Ziarul de Gardă (ZdG) susține că violența este foarte răspândită în Republica Moldova, însă subiectul, de multe ori, este trecut sub tăcere. „Violență există nu doar în familiile-social vulnerabile. Și după garduri înalte este multă violență despre care se vorbește puțin. Anume aici intervine rolul jurnalistului – să bată alarma și să informeze societatea. Dacă ne-am întreba de ce femeile ajung să suporte violența, atunci răspunsul ar fi simplu: pentru că noi, jurnaliștii, nu le-am spus că se poate și altfel”, a menționat Alina Radu.

Împreună cu Lidia Gorceag, psihologă la Centrul pentru asistență și protecția victimelor violenței în familie, jurnaliștii au analizat profilul psihologic al victimei și al agresorului, au examinat motivele care generează violența în familie, formele de manifestare a acesteia și au încercat să demonteze o serie de mituri legate de violență. Psihologa a recomandat jurnaliștilor să aibă o atitudine discretă în raport cu victimele agresiunii în familie pentru a nu le provoca noi răni sufletești.

În cea de-a doua zi a instruirii, au fost luate în discuție aspectele juridice ale fenomenului. Avocata CDF, Arina Țurcan, și reprezentantul Inspectoratului General de Poliție, Ghenadie Neamțu, s-au referit la pârghiile de influență asupra agresorilor pe care le au colaboratorii de poliție, dar și la acțiunile pe care trebuie să le întreprindă victimele în denunțarea agresiunilor.

În opinia participanților, instruirea i-a ajutat să conștientizeze mai bine rolul pe care îl au în combaterea stereotipurilor și în prevenirea formelor de abuz în familie.

„Instruirea a reprezentat pentru noi o oportunitate de a cunoaște subtilitățile unui act de violență în familie și ne-a oferit sfaturi privind abordarea corectă, echidistantă și discretă a acestor subiecte. Or, noi, jurnaliștii, trebuie să nu uităm că temele respective implică oameni, iar felul cum le prezentăm public poate afecta destinele acestora. Este important să nu facem senzație, ci să încercăm să pătrundem în miezul problemei. Doar astfel putem contribui la identificarea soluțiilor, demolarea stereotipurilor și sensibilizarea societății față de fenomenul violenței în familie”, susține Tatiana Guzo, corespondent local Radio Moldova, Anenii Noi.

Programul de instruire - „Violența de familie – cum informăm fără să dăunăm?” s-a desfășurat în perioada 29 - 30 mai 2019, organizat de CDF în colaborare cu Centrul pentru Jurnalism Independent și cu suportul financiar al Suediei și Fundației OAK.

PAȘI CONCREȚI SPRE UN RĂSPUNS COORDONAT LA CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

- În luna iulie a avut loc ședința de validare a raportului de evaluare - "Indicatorii statistici privind sănătatea sexuală, a reproducerii și violența în bază de gen în sistemul de sănătate din Republica Moldova". Raportul presupune o analiză a indicatorilor ce sunt colectați la moment în sistemul de sănătate, dar conține și o listă integrată de indicatori relevanți ce se propune a fi colectați. Astfel, pentru domeniul violenței în familie indicatorii recomandați spre colectare sunt de trei categorii:

- indicatori generali privind răspunsul sistemului de sănătate la fenomenul de violență
- indicatori statistici privind identificarea, înregistrarea și asistența victimelor violenței în instituțiile medico-sanitare
- indicatori privind violența în bază de gen colectați din studiile care se vor face la tema violenței.

Introducerea acestor indicatori va permite consolidarea și îmbunătățirea răspunsului coordonat dintre poliție, asistenți sociali și medici la cazurile de violență în familie; va permite implementarea ținută a proiectelor de prevenire a violenței în familie, în funcție de datele dezagregate obținute și, nu în ultimul rând, ne va apropia de realizarea prevederilor Convenției de la Istanbul, document ce urmează să fie ratificat de Republica Moldova.

Raportul a fost realizat de Centrul de Drept al Femeilor, Centrul de Investigații și Consultanță „Sociopolis” și Centrul pentru Analize și Politici în Sănătate, cu susținerea financiară a UNFPA Moldova.

- **Raportul de monitorizare a pilotării instrucțiunilor sectoriale în cazurile de violență în familie a fost prezentat în cadrul unei ședințe ce a avut loc la Ministerul Muncii, Sănătății și Protecției Sociale. La discuții au participat reprezentanți ai instituțiilor din cele trei domenii de monitorizare - poliție, asistență socială și sănătate, precum și parteneri de dezvoltare ce desfășoară activități în acest domeniu. Constatările raportului se referă la faptul că:**

- intervenția specialiștilor în cazurile de VF este diferită, fiind determinată de acțiunile întreprinse anterior în aceste domenii
- instrucțiunile pentru asistenți sociali și medici vor permite acumularea unor probe ce vor putea fi utilizate de poliție în instanțele de judecată
- sunt necesare servicii specializate de care VVF să beneficieze pentru o perioadă mai îndelungată
- membrii comunității evită să se implice în sesizarea/raportarea cazurilor de violență
- VVF nu sunt informate despre serviciile de asistență și protecție existente. De obicei, ele cer intervenția poliției în situațiile de criză.

Mai multe detalii dar și recomandările incluse în raport le găsiți în versiunea electronică:
<http://cdf.md/rom/resources/publicatii>

Activitatea a fost realizată de CDF la solicitarea ministerului de resort, cu suportul SOCIOPOLIS și susținerea financiară a UNFPA Moldova.

DECIZIA CSJ CE CREEAZĂ UN PRECEDENT

Beneficiara CDF a fost supusă acțiunilor de violență sexuală din partea tatălui. Procuratura a decis neînceperea urmăririi penale motivând că declarațiile victimei sunt apreciate critic deoarece suferă de probleme de sănătate și nu putea recepționa și reda corect evenimentele de violență sexuală.

Avocata CDF a contestat ordonanțele procuraturii ca fiind ilegale și neîntemeiate și care îngreșesc accesul la justiție a beneficiarei noastre. Instanța de judecată a anulat ordonanțele și a obligat procuratura să înlăture încălcările admise. Totodată, CDF a depus o plângere la Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității pe faptul discriminării pe

criteriu de dizabilitate și sex în acces la justiție a beneficiarei CDF.

Consiliul a admis integral plângerea CDF și a recomandat Procuraturii Generale să întreprindă

măsuri prin care să nu mai fie admise astfel de încălcări din partea procurorilor.

Ulterior, procurorii au contestat decizia Consiliului în instanță, motivând că este ilegală și reprezintă o imixtiune în activitatea procuraturii.

Recent, Curtea Supremă de Justiție a menținut decizia Consiliului, motivând faptul că indiferent de starea de sănătate, persoanele cu dezabilități pot deveni victime ale infracțiunilor și trebuie să se bucure de protecție egală în fața legii. Abuzatorul este acum condamnat pentru violență în familie pentru 7 ani de închisoare cu executare, iar pentru actele de violență sexuală ar putea primi detenție pe viață.

CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR ALĂTURI DE COLEGI DIN SOCIETATEA CIVILĂ A ELABORAT RAPORTUL ALTERNATIV DE CONFORMITATE A RM LA CONVENȚIA ASUPRA ELIMINĂRII TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE FAȚĂ DE FEMEI

Constatările prezintă informații obținute prin revizuirea cadrului juridic național în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, analiza documentelor politice relevante, feedback-ul victimelor violenței în bază de gen și monitorizarea implementării legislației naționale de către autoritățile publice.

Au fost analizate aspecte precum: accesul victimelor la asistență juridică, penalitățile aplicate agresorilor și programele de consiliere destinate acestora, procedura de examinare a Ordonanței de Protecție, raportarea cazurilor de violență în familie de către profesioniști, suportul victimelor violenței sexu-

ale și investigarea cazurilor de violență sexuală, colectarea datelor statistice, accesul la informațiile statistice privind activitatea autorităților în prevenirea și combaterea violenței în familie și ratificarea Convenției de la Istanbul.

Totodată, au fost formulate o serie de întrebări propuse spre considerare Grupului de lucru din pre-sesiunea CEDAW 75.

Mai multe detalii găsiți în raportul publicat pe pagina web al Oficiului Înaltului Comisar ONU pentru Drepturile Omului (OHCHR) - <https://bit.ly/2WQwIwa>

MEMBRELE ASOCIAȚIEI FEMEILOR DIN POLIȚIE AU PARTICIPAT PENTRU PRIMA DATĂ LA O INSTRUIRE DEDICATĂ VIOLENȚEI ÎN BAZĂ DE GEN

„O instruire interactivă, cu noțiuni noi și traineri extraordinari,, – așa au descris membrele Asociației Femeilor din Poliție instruirea la care au participat în perioada 24-25 aprilie curent. Împreună cu avocata Arina Țurcanu și psihologii Lilia Gorgeac și Sergiu Toma, participantele au clarificat concepte precum hărțuire sexuală și ce forme poate să îmbrace, ce prevede legislația și cum asigurăm protecție și asistență victimelor hărțuirii sexuale.

”Ne bucură faptul că avem în acest program de instruire și formatori și membre ale AFM care activează în calitate de ofițeri de poliție. Este un grup mixt ce ne va permite să transmitem cunoștințele de astăzi și altor colegi. Vrem ca întreaga societate să înțeleagă că violența sexuală nu are o scuză”, a declarat Mariana Carabanov, membră AFM.

Statistica ne arată că fiecare a cincea femeie angajată este supusă unor forme subtile de hărțuire sexuală la locul de muncă, 4 din 100 se confruntă cu forme grave de hărțuire și doar 15% dintre acestea au semnalat acest lucru.

În cadrul sesiunilor de instruire, a fost distribuit Ghidul de orientare juridică în caz de hărțuire sexuală, elaborat de experții CDF. Ghidul conține informație esențială cu privire la acest subiect și explică pas cu pas ce măsuri trebuie să întreprindă victima violenței în bază de gen.

Seminarul este organizat de CDF în parteneriat cu AFM și susținerea financiară a Suediei și Oak Foundation.

ANGAJAȚII PENITENCIARULUI RUSCA ȘI-AU CONSOLIDAT CUNOȘTINȚELE CU PRIVIRE LA DREPTURILE ȘI NECESITĂȚILE FEMEILOR ÎN DETENȚIE

Vă povesteam anterior despre activitățile de terapie prin lectură și art-terapie desfășurate pentru femeile de la Penitenciarul Rusca. De data aceasta, împreună cu echipa de psihologi și avocați, am organizat pentru angajații penitenciarului, instruirea - „Femeile în detenție: drepturi și necesități speciale”. Prin joc de rol, participanții au analizat cauzele și consecințele detenției, șocul detenției, impactul asupra copiilor și comunității. Totodată, au revizuit scenarii ipotetice și au prezentat strategii de intervenție la provocările cu care se confruntă în activitatea de zi cu zi.

Una dintre problemele cu care se confruntă femeile din detenție este ruperea relațiilor cu membrii de familie. Aceasta contribuie la agravarea stărilor emoționale, ducând până la generare de conflicte atâta între deținute cât și cu angajații penitenciaru-

lui. De aceea, în cadrul instruirii, participanții au identificat bunele practici în stabilirea și menținerea contactului cu familia, au găsit răspuns la nevoile specifice grupurilor cu multiple-vulnerabilități, au discutat despre modul în care începe reintegrarea, cum asigura accesul la justiție și sprijin psihologic al femeilor din detenție.

Un alt aspect important abordat de formatori a fost familiarizarea angajaților penitenciarului cu privire la standardele și practicile internaționale, promovarea și punerea în practică a Regulilor de la Bangkok în Republica Moldova. Adoptarea Regulilor de la Bangkok marchează un pas important în recunoașterea nevoilor speciale a femeilor în sistemele de justiție penală.

Instruirea a fost organizată în parteneriat cu Administrația Națională a Penitenciarelor din Republica Moldova și Institutul pentru Familie și Inițiative Sociale, în cadrul proiectului „Sporirea accesului la justiție, asistență juridică și sprijin psihologic pentru femeile în detenție”, susținut financiar de Suedia.

STAREA PSIHO-EMOȚIONALĂ A FEMEILOR DIN PENITENCIARUL RUSCA ÎMBUNĂTĂȚITĂ CU AJUTORUL ACTIVITĂȚILOR TERAPEUTICE

În perioada de asistență iunie 2017 – iunie 2019 în penitenciarul nr. 7 Rusca s-au desfășurat activități de suport psihologic prin art-terapie și clubul de lectură și consiliere individuală pentru femeile deținute, victime ale violenței în familie. Activitățile au avut loc pe parcursul a doi ani, timp în care femeile au trăit experiențe vindecătoare, însoțite de emoții intense. Alături de psihologii de la Institutul pentru Inițiative Sociale și Familie au lucrat teme precum abandonul, conflicte interpersonale, dificultăți de relaționare, stări de frică, vinovăție, singurătate sau furie. Sculpturile în plastilină, desenul și punerea în scena a unor momente traumatice, au ajutat femeile să exprime dureri și regrete, au plâns tristețea despărțirilor și a cuvintelor ce nu au putut fi rostite în trecut.

În total, de serviciile psihologice au beneficiat 141 femei care trecut prin abuz fizic, psihologic sau sexual, sau au fost victime ale traficului de ființe umane. Odată ajunse în penitenciar, femeile se confruntă cu

sentimente de vinovăție, au gânduri sau tentative suicidale, conflicte și dificultăți de relaționare cu alte deținute și angajații penitenciarului, nu mai au încredere în propria persoană, relațiile cu familia de origine sunt afectate. Acestea au fost și subiectele lucrate în ședințele de art-terapie, club de lectură sau consiliere individuală. Participantele au avut un spațiu sigur și asistat în care să exploreze propriile gânduri, emoții, nevoi și să identifice noi perspective pentru problemele cotidiene din și în afara detenției. Totodată, datorită tehnicilor aplicate, femeile au putut să se conecteze la resursele interne de curaj, voință și motivație, au confruntat propriile temeri legate de eliberare, au consolidat relațiile cu celelalte deținute prin participarea la activități comune, și-au asumat angajamentul față de propria stare de bine.

Programul de suport psihologic este realizat de CDF în parteneriat cu Institutul pentru Familie și Inițiative Sociale și suportul Suediei.

ȘTIRI PE SCURT • ȘTIRI PE SCURT • ȘTIRI PE SCURT • ȘTIRI PE SCURT • ȘTIRI PE SCURT • ȘTIRI PE SCURT

Centrul de Drept al Femeilor a fost desemnat cel mai proactiv ONG pentru acțiuni remarcabile în prevenirea și combaterea discriminării și promovarea egalității între femei și bărbați în viața publică și privată. Premiul a fost decernat în cadrul Galei Premiilor pentru Egalitate 2019. Această distincție ne onorează și motivează să fim la fel de dedicate cauzei noastre și în continuare. Vă mulțumim!

Femei din comunitate, asistenți sociali și psihologi din raionul Călărași și Drochia au participat în luna aprilie și mai la sesiunea de informare publică organizată de CDF și rețeaua bibliotecilor Novateca privind violența în familie. Doamnele au

discutat cu specialiștii în domeniu cauzele, motivele fenomenului, cercul violenței, tipurile de violență și ce trebuie să întreprindă orice persoană supusă actelor de abuz, în scopul prevenirii și combaterii acestui fenomen. Participanții au subliniat rolul crucial al comunității și intervenția multidisciplinară în cazurile de violențe în familie.

Ne-a bucurat faptul că participantele au manifestat curiozitate, au povestit din propria experiență și au condamnat astfel de comportamente. Întâlnirile au avut loc în parteneriat cu rețeaua de biblioteci Novateca și susținerea Suediei și a Fundației OAK.

Un joc de rol și două scenarii. O victimă a violenței în familie cere ajutor, rând pe rând, de la 12 persoane, rude, prieteni, specialiști în domeniu. Într-un caz este refuzată sau descurajată, în altul, fiecare vine cu susținere și potențiale soluții. Astfel, asistentele medicale au putut vizualiza cercul vicios în care nimerește victima, dacă nu primește ajutor la timpul potrivit. De asemenea, participantele la sesiunea de instruire au discutat despre stereotipurile care însoțesc fenomenul violenței în familie, profilul victimei și a agresorului, aspecte juridice specifice și răspunsul sistemului medical la astfel de cazuri. Instruirea

a avut loc în perioada 21-22 mai, la care au participat 50 asistente medicale din cadrul Centrului de Medicină Legală.

Seminarele au fost realizate în parteneriat cu Centrul de Medicină Legală, cu suportul Suediei.

ȘTIRI PE SCURT • ȘTIRI PE SCURT • ȘTIRI PE SCURT • ȘTIRI PE SCURT • ȘTIRI PE SCURT • ȘTIRI PE SCURT

- Scenarii ipotetice de cazuri de violență în familie și strategii de răspuns coordonat
- Cooperarea eficientă dintre autorități și prestatori de servicii
- Evaluarea și gestionarea riscurilor în dinamică
- Aplicarea eficientă a măsurilor de protecție
- Sesizarea, etapele și măsurile de intervenție la fața locului
- Audierea eficientă a martorilor și victimelor
- Cum depășim stereotipuri și prejudecăți negative?

Sunt doar câteva dintre subiectele abordate în instruirile din 23-24 și 27-28 mai, dedicate ofițerilor de poliție. Participanții din peste 15 raioane ale țării au avut posibilitatea să analizeze situațiile complicate de care se ciocnesc în teren, să discute despre bunele practici ale colegilor, inclusiv să actualizeze cunoștințe cu privire la modificările incluse în instrucțiunile de intervenție a poliției în cazurile de violență în familie.

Instruirile sunt organizate de CDF în colaborare cu Inspectoratul General al Poliției și susținute financiar de Suedia și OAK Foundation.

Natalia Vilcu, Directoare executivă Centrul de Drept al Femeilor, a participat la consultările publice organizate de Comisia pentru Drepturile Omului și relații interetnice, în cadrul căreia a prezentat activitatea CDF în domeniul violenței în familie, a enumerat progresele realizate pe parcursul anilor și a subliniat aspecte ce trebuie să fie îmbunătățite.

Natalia Vilcu a declarat că ”în 2017 Republica Moldova a semnat Convenția de la Istanbul. Avem un cadru relativ racordat la acest tratat internațional și credem că a venit timpul ca această Convenție să fie și ratificată. În acest sens, am realizat în 2019 o analiză a compatibilității legislației naționale cu prevederile Convenției de la Istanbul în care am depistat incongruențe. Lucrăm acum la un proiect de lege în care venim cu propuneri de modificare a legislației și aş aprecia să ne susțineți în procesul de urgentare a adoptării ulterioare a acestor propuneri.”

ATELIERELE HAND-MADE CREEAZĂ PENTRU BENEFICIARELE CDF UN SPAȚIUL AL CREAȚIEI ȘI DESCHIDERII

Multă culoare, perseverență, concentrație maximă și rezultate ce bucură ochii. Așa putem descrie ultimele ateliere de hand-made desfășurate pentru beneficiarele CDF și un grup de la Centrul de Asistență și Protecție a Victimelor și Potențialelor Victime ale Traficului de Ființe Umane.

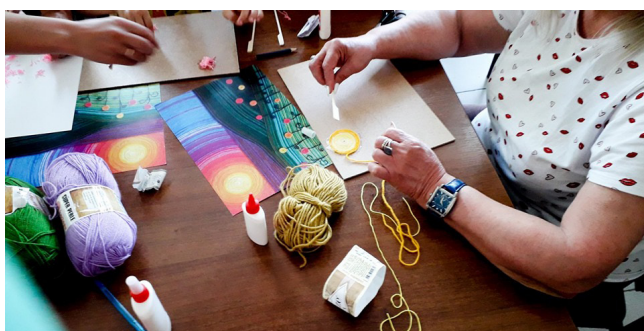
Natalia Oleatovschi le-a explicat participanților două tehnici noi de realizare a unor lucrări inedite. Femeile și copiii au deprins tehnica numită - Desen cu fire de ață. Stingherite la început, dar extrem de sociabile la final, participantele au împărtășit experiențe din copilărie și amintiri frumoase ce țin de școală și orele de educație tehnologică. Nu mai conta cine și ce vârstă are, cine și de unde vine, ce istorie de viață le însoțește. În ochi se citea plăcerea de a crea ceva inedit, de a ajuta și de a fi împreună. Ce părea haos la început s-a transformat într-un apus soare splendid.

În altă ședință doamnele au fost captivate de istoria vitra-liilor. Una dintre beneficiare ne-a mărturisit că primește o

satisfacție deosebită de la aceste întâlniri. Pe lângă faptul că au spațiu să discute problemele cotidiene, învață și tehnici de lucru pe care le utilizează la grădinița unde activează. "Copiii sunt încântați când le propun să confecționăm ceva manual. La acest atelier deprind tehnica, iar cu ei pot să o aplic. Mă face să mă simt bine, inclusiv pentru că pot oferi ceva în plus copiilor."

Atelierele se desfășoară lunar și au drept scop dezvoltarea unor abilități hand-made, totodată servind drept o platformă pentru discuții și suport reciproc pentru beneficiarele CDF. Susținerea financiară vine din parte Suediei și Oak Foundation.

ACTIVITATEA CDF ÎN CIFRE

În perioada aprilie - iulie 2019, CDF a oferit suport la 164 de beneficiari dintre care 163 sunt femei, dintre care 69 au copii minori. Majoritatea beneficiarelor trăiesc în mediul urban – 123 și 40 în mediul rural. Potrivit statisticilor CDF, în 84,14% dintre cazuri este vorba despre o formă combinată de violență. De cele mai multe ori vorbim despre violența fizică și psihologică - 119 cazuri sau violența fizică, psihologică și sexuală concomitent – 9 cazuri. Cel mai des suferă de violență în familie femeile cu vârsta cuprinsă între 25 și 44 ani - 87 beneficiare și doamnele în vârstă de 45-54 ani - 23 beneficiare. CDF a facilitat eliberarea a 28 Ordonanțe de Protecție. Au fost începute 5 cauze penale și 4 cauze civile.

NIVELUL DE STUDII:

- 128 de victime au studii medii (inclusiv medii incomplete sau medii de specialitate)
- 31 au studii superioare

STATUTUL OCUPAȚIONAL:

- 73 de femei au statut de șomer sau au activitatea de muncă suspendată pe motivul concediului de îngrijire a copilului
- 50 de femei sunt încadrate în câmpul muncii
- 59 au în grijă copii minori

RELAȚIA VICTIMEI CU AGRESORUL:

- 62 de cazuri în care victima are statut de concubină / fostă concubină / soție / fostă soție
- 10 cazuri victima are statut de părinte – mamă / tată
- 7 cazuri victima este copil – fiică / fecior

Victimele s-au adresat la CDF fiind îndrumate de către ofițeri de poliție, asistenți sociali, avocați, psihologi, centre maternale, alte organizații ce activează în domeniu, foste beneficiare ale CDF sau prin intermediul poștei electronice.

„DE FIECARE DATĂ CÂND POVESTESC DESPRE EXPERIENȚA MEA DE SUPRAVIEȚUITOR AL VIOLENȚEI ÎN FAMILIE SIMT CĂ ÎMI IAU INDEPENDENȚA ÎNAPOI. ASTA ÎNSEAMNĂ LIBERTATE.”

Mark și Valerie Wynn au peste 40 ani de experiență în calitate de profesioniști ce contribuie la eliminarea violenței în familie. După experiența de lucru ca polițiști, acum, desfășoară instruirii și transmit în calitate de consultanți cele mai bune practici din domeniu. Nu se sinchiesc să vorbească despre greșelile comise și ce lecții au extras din fiecare experiență trăită. Au ținut seminare în peste 60 țări, iar în Republica Moldova sunt pentru prima dată. Vă invităm să aflați ce îi motivează să continue în același ritm și de ce au ales să dedice ani buni prevenirii și combaterii violenței în familie.

Povestiți-ne un pic despre experiența voastră de până acum, cum ați descrie cei 40 ani de experiență?

V.W.: Eu am făcut psihologie, după care am început să lucrez în poliție, în direcția ce se ocupa de violența în familie. Asta mi-a marcat viziunea asupra lumii. Tot atunci l-am întâlnit pe Mark, ceea ce a fost o schimbare semnificativă în viața mea. Am început să observ că, inclusiv în co-

munitatea mea, era o carență a serviciilor destinate victimelor violenței în familie. Erau multe lucruri care credeam că le pot schimba. Așa am decis să deschid propria organizație. Un principiu de-al nostru a fost să oferim ajutor, indiferent de serviciul solicitat. Am închiriat un complex de apartamente și am deschis un program de tranziție. Femeile și copiii victime ale violenței în familie pot trăi acolo până la 2 ani, iar

focusul nostru este să îi ajutăm să-și reconstruiască viața. Eu și Mark în ultimii ani facem training-uri împreună. Am fost în peste 60 de țări cu astfel de instruiți.

M.W.: Povesteam și grupului că eu am fost expus violenței în familie când eram copil, timp de 10 ani. Tatăl vitreg aplica violența asupra tuturor membrilor de familie. Am supraviețuit. Am devenit adult și am ales să fiu polițist, 20 ani în acest domeniu și 20 ani în calitate de consultant în SUA, la Departamentul de Stat. Sunt cam 50 ani experiență de interacțiune cu violența în familie ca infracțiune.

La noi încă persistă rușinea în momentul în care victimele vorbesc despre experiențele sale. Voi cum ați depășit momentul?

M.W.: Cred că de fiecare dată când povestesc despre experiența mea de supraviețuitor simt că îmi iau înapoi parte a independenței. Mă percep ca cineva care nu mai e controlat de trecutul său, ci este liber. Vreau să încurajez polițiștii de la acest training, cei care au auzit această istorie, să încurajeze oamenii să facă același lucru, aici, în Moldova. Când tot mai mulți vor vorbi despre aceasta, vom reuși să întoarcem curba împotriva abuzatorului și vom proteja victima. Nu mă percep deloc slab, dimpotrivă, preiau puterea în raport cu abuzatorul meu și asta înseamnă libertate.

V.W.: Și eu sunt supraviețuitoare. Am fost agresată în una dintre relațiile pe care le-am avut. Sunt total de acord cu ce a zis Wynn, de aceea aduc și în instruiți exemplul meu de viață.

De ce rolul poliției este crucial în astfel de cazuri?

V.W.: Poliția este cea care are responsabilitatea să intervină. Un polițist poate opri violența, un avocat nu. Poliția poate oferi protecție victimei și aresta abuzatorul. Dacă o victimă sună la poliție și aceasta nu primește ajutorul corespunzător, cea mai mare probabilitate e că ea nu va mai reveni.

M.W.: Mai mult decât atât, polițiștii au depus jurământul că vor proteja toți cetățenii, inclusiv victimele violenței în familie. Cuvintele unui polițist au putere, ceea ce spui unei victime, ce-i promiți, este crezut. Responsabilitatea fiecărui polițist este ca legea să-l ajute să-și onoreze promisiunea. Dacă legea oferă protecție victimelor, este responsabilitatea polițistului să i-o asigure. Așa funcționează în toată lumea.

De ce este important Răspunsul Comunitar Coordonat?

V.W.: Violența în familie afectează viața victimei sub toate aspectele: economic, fizic, psihologic, social. Dacă îi afectează toate sferele vieții, nu ne putem aștepta ca soluția să vină doar de la o parte a sistemului. Toți trebuie să se unească pentru a oferi ajutor, medicii, asistenții sociali, polițiștii, avocații. Este nevoie de o comunitate care să izoleze victima de violență și să o ajute să-și refacă viața. Este și una dintre metodele de prevenire a fenomenului. Odată scos din mediul abuziv, un copil, are mai puține șanse să devină victimă sau agresor.

M.W.: Din momentul în care femeia decide să părăsească abuzatorul, începe întregul proces. Și noi le spunem polițiștilor că ei sunt cei care păzesc ușile acestui proces. Ei vor închide ușa, vor pune punct violenței, dar dincolo de ușă, responsabilitățile trebuie împărțite cu medicii, avocații, asistenții sociali.

Cât timp ne poate lua până vom vedea schimbarea în societate?

V.W.: Vorbim în primul rând despre o schimbare la nivel de cultură și percepție. Băieții încă mai sunt crescuți cu mesajul ca sunt privilegiați. Cred că ar ajuta să vedem mai multe femei în funcții de conducere. Cu cât vom avea mai multă echitate în toate aspectele vieții cotidiene, cu atât suntem mai aproape de a opri acest fenomen.

M.W.: Trebuie să avem răbdare. Ce am văzut în ultimii 50 ani este o schimbare de cultură, unde tot mai mulți bărbați își asumă responsabilitatea de a corecta alți bărbați în astfel de comportamente. În 2-3 generații lucrurile vor arăta diferit. Nu cred că vreodată ne vom întoarce de unde am pornit, în trecut, unde femeile erau percepute ca cetățeni doar pe jumătate. Important este să ne asigurăm că fiecare individ se bucură de echitate și libertate și este tratat la fel.

CINE SUNTEM NOI?

Asociația Obștească „Centrul de Drept al Femeilor” (în continuare - CDF) este o organizație nonguvernamentală înregistrată în anul 2009. Scopul CDF este de a asigura drepturile femeilor din perspectiva de gen, atât în timpul procesului de elaborare, cât și de aplicare a legii. CDF desfășoară activități de prevenire și combatere a violenței în familie, acordă asistență directă juridică și psihologică victimelor violenței în familie. CDF pledează pentru statutul egal între femei și bărbați în viața publică și privată și este un partener credibil al guvernului și societății civile și participă la elaborarea politicilor publice.

CDF asigură Secretariatul Coaliției Naționale „Viața fără Violență în Familie” (în continuare Coaliția Națională). Coaliția Națională cuprinde 18 organizații non-guvernamentale și instituții publice care activează în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și față de femei.

DATE DE CONTACT:

Centrul de Drept al Femeilor (CDF)
Str. M. Kogălniceanu, nr. 87
MD 2009, Chișinău,
Republica Moldova
Tel/fax: (+373) 22 811 999
Mobil: (+373) 68 855 050

Buletinul apare cu sprijinul financiar al Suediei și Fundației OAK

PARTENERI:

